

A környezetre tekintettel levő fakitermelés

(*Umweltfreundliche Holzernte.*) Szerzője dr. U. H. Habsburg-Lothringen, az Allg. Forstzeitschrift 1973/21. számában a különböző, a termelés, mozgatás munkafázisait elvégző gépek stb., költségek felsorolásával mutat rá azokra a lehetőségekre, amelyekkel a környezethatást, a táj esztétikai összhatását kímélő gazdálkodás volna megvalósítható.

A népesedéssel, az igények növekedésével, a bányafa szükséglet emelkedésével együtt lettek egyre nagyobbak a vágásterületek, egyre fejlettebbek a faanyagmozgatásnak a felújítást-felújulást sértő, talajt sebző eljárásai. Különösen a hegyvidékeken fokozódott a nagyobb területű tarvágások következményeként a talajerózió, amely mélyebb fekvésekben hordalékkúpjaival értékesebb mezőgazdasági területekre telepedhetett.

Mindez alig okozhatott régebben gondot. A hegyvidéki lakosság nagy része a fatermelő üzemekben dolgozott és tudvalevően legnehezebb a saját foglalkozás munkamódszereinek a bírálata. Megfelelő közlekedés hiányában a városi lakosság is nehezen juthatott ki a hegyek közé s így bajosan láthatta meg az egyre több gondot okozó, kérdéseket felvető fahasználatok káros következményeit.

Mindez alapvetően megváltozott napjainkban. Már kellemtlenül hatnak kiépített útjaink mentén a hegyoldalak bevágásai és esztétikailag határozottan ártanak a vidék idegenforgalmának is. Az elmúlt évek nagy területű széldöntéseit hatalmas gépekkel dolgozták fel, hogy időt nem kímélve, az időjárásra mit sem adva megelőzhessek a rovarkárosítók elszaporodását. Mindez közlekedést érintette már a lakosságot is, amelynek üdülő, vándorló erdőterületén kellett elvégezni ezeket a táj szépségét rontó, erdészeti beavatkozásokat. A faanyag mozgatását ma már szinte kizárólag gépekkel végeztet-

jük el s minél nehezebbek azok, annál nagyobb a károsításuk.

Sík és enyhébben hullámos, dombos területeken adva van a gépesített faanyagtermelés, mozgatás minden lehetősége. A szálfában termelés-közéltés-feldolgozás gépesített folyamta aránylag gyéreb ut-hálózat esetén is megoldható, a szegélyvágások, a viszonylag kis területű tarvágások már 200—300 m³ kitermelt faanyag esetén is gazdaságosan elvégezhetők. Biológiai vonatkozásában akkor javítható a folyamat, ha a döntött fákat a helyszínen gallyazzák és ott rözsegátakba tolják össze. Egymagában már az is szelidítheti a domb- és hegyvidéki vágásterületek színtoltjait, ha a törzsek gépesített kérésését kisebb, külső rakodókon végeztetjük el.

Kisebb erdőgazdasági üzemekben a kézi motorfűrészek helyettesítik a nagyobb gépeket és összerék meghajtású vontatókkal végeztetik el a faanyag mozgatását. Ilyenkor helyben maradnak a fakoronák, helyben történik a rövidebb választékok eldarabolása és mindez csökkenti a közéltés talajkárosításait.

Minél meredekebb, tagoltabb a hegyvidék, annál nagyobb, nehezebb munkagépekkel kell megoldani a kitermelés, a faanyagmozgatás minden folyamatát. Mindez csak a táj szépségének, tájrészletek környezethatásának a rovására lesz megvalósítható annál is inkább, mert sűrített úthálózatra lesz szükségünk, amelynek kiépítése már a töltések-bevágások talajsebzéseinek az eltüntetését kívánja meg. A környezethatás kímélését leginkább a szétszórt, közbelső rakodókra összpontosított feldolgozás, gallyazás, kérésés szolgálhatja. A lejtőkön kijelölt fatermelések a magasabb hegyvidékek vastagabb hórétegein a faanyag csúsztatását is lehetővé teszik s ez is a talaj, a környezet, a táj védelmét szolgálja.

(Ref.: dr. Babos I.)